NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

TESTOVANIE 9 2026

ANALÝZA TESTOVÝCH ÚLOH ZO SLOVENSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY

PhDr. Viktória KHERNOVÁ

Bratislava 2026

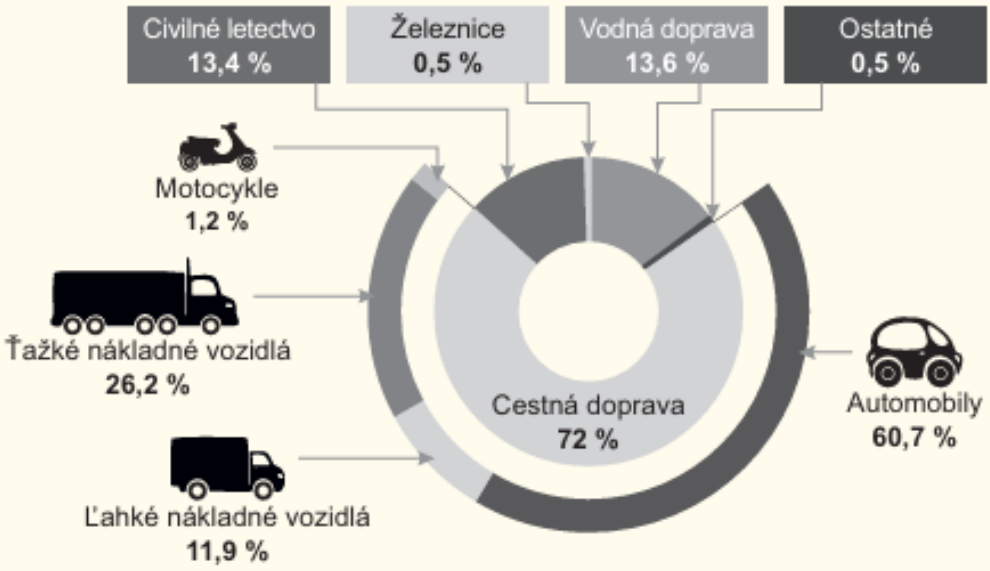
Pri analýze jednotlivých úloh testovaného predmetu vychádzame z dát žiakov, ktorí písali variant A (kód testu 1200) a nemali upravené podmienky počas testovania (N = 17 969).

Ukážka 1

Ukážka 1

Doprava a ovzdušie

K hlavným environmentálnym problémom patria dopravné emisie (vylučovanie škodlivých látok do ovzdušia, ako napr. CO_2). V rámci Európskej únie (EÚ) vzniká v odvetví dopravy takmer 30 % všetkých emisií oxidu uhličitého (CO_2). Jednotlivé druhy dopravy sa na znečisťovaní podieľajú takto:

Zastúpenie jednotlivých druhov dopravy na znečistení ovzdušia CO_2 v EÚ (2016)

Cestovať musíme, prepravovať tovar tiež. Aké sú teda naše možnosti pomôcť EÚ dokázať splniť plán znížiť emisie z dopravy o 60 %? Plánuje sa to zmeniť do roku 2050.

Individuálna automobilová doprava je síce pohodlná, ale najmenej účinná, ak berieme do úvahy pomer počtu prepravených osôb voči zabratej ploche aj rozlohu plôch potrebných na parkovanie, je taktiež neekologická pre množstvo spotrebovaných pohonných hmôt, objem exhalátov vypustených do ovzdušia pri výrobe automobilov, elektromobilov či hybridov, resp. pri ich samotnom používaní.

Mestá, samosprávy, regióny už robia mnoho opatrení, napr.:

- ✓ zriaďujú v mestách tzv. nízkoemisné zóny, ktoré sú spoplatnené alebo do nich nemajú povolený vjazd všetky vozidlá;
- ✓ zlacňujú lístky na hromadnú vnútromestskú (autobusy, električky, trolejbusy, metro...) či medzimestskú (autobusy, vlaky) dopravu;
- ✓ kladú dôraz na preferenciu verejnej dopravy, ktorá je v ranných špičkách vďaka vyhradeným vlastným pruhom a semaforom rýchlejšia ako osobné autá;
- ✓ zavádzajú tzv. integrovanú dopravu, t. j. jednotlivé spoje pri prestupoch na seba nadväzujú, aby bolo cestovanie čo najefektívnejšie a najkomfortnejšie;
- ✓ poskytujú verejné bicykle a vyčleňujú finančné zdroje na budovanie cyklotrás;
- ✓ vytvárajú plány na používanie zdieľaných áut, t. j. viacerí ľudia by na základe systému používali to isté auto vtedy, keď ho práve potrebujú...

Ukážku 1 tvorí text s environmentálnou tematikou a graf s konkrétnymi údajmi. Tematicky prepája informácie z rôznych disciplín a uplatňujú sa v nej medzipredmetové vzťahy. Na ukážku 1 sa vzťahovali úlohy 01 až 07.

Zadanie a analýza úlohy 01

01. Ktoré tvrdenie v rámci odvetvia dopravy je na základe údajov z grafu pravdivé?

A V EÚ má najväčší podiel na znečisťovaní ovzdušia cestná doprava.
B Presnú mieru znečistenia ovzdušia dokážeme určiť 8 druhmi dopravy.
C Letecká doprava znečisťuje ovzdušie vo väčšej miere ako nákladné vozidlá.
D Dokážeme zistiť podiel znečistenia ovzdušia dopravou v globálnom meradle.

Úloha 01 overovala čítanie s porozumením na kognitívnej úrovni porozumenia súvislostiam priamo uvedeným v ukážke s využitím konceptuálnych poznatkov. Prostredníctvom kombinovaného textu zisťovala úroveň kompetencie čítania s porozumením, konkrétne schopnosť žiakov pochopiť súvislosti medzi informáciami uvedenými v grafe.

Správnu odpoveď na veľmi ľahkú úlohu uviedlo 85,0 % žiakov bez upravených podmienok počas testovania.

Zadanie a analýza úlohy 02

02. Z ukážky vyplýva, že

A emisie sú výlučne škodliviny oxidu uhličitého v ovzduší.
B každý automobil v EÚ ročne vyprodukuje 30 % emisií oxidu uhličitého.
C Európska únia plánuje do roku 2050 dostať emisie na hranicu 60 %.
D ceny lístkov sa upravili tak, že je výhodnejšie cestovať hromadnou dopravou.

Úloha 02 zisťovala úroveň čítania s porozumením na kognitívnej úrovni porozumenia súvislostiam uvedeným v ukážke s využitím konceptuálnych poznatkov. Overovala zručnosti a schopnosti žiakov vyvodiť súvislosti medzi informáciami z kontextu ukážky. Pri jej riešení sa žiaci mali zamerať na posúdenie správnosti tvrdení, ktoré sa týkali informácií explicitne uvedených v ukážke.

Žiaci dosiahli priemernú úspešnosť 58,7 %, uvedená úloha bola stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 03

03. V ktorej možnosti nie je správne uvedená jedna z kľúčových informácií ukážky?

A Plánuje sa zníženie emisií do roku 2050.
B Jednotlivé spoje na seba nadväzujú.
C Autá nemajú povolený vjazd do miest.
D Podporuje sa výstavba cyklotrás.

Záporne formulovaná úloha 03 bola zameraná na čítanie s porozumením na kognitívnej úrovni porozumenia súvislostiam priamo uvedeným v ukážke s využitím konceptuálnych poznatkov. Prostredníctvom štruktúrovaného vecného textu overovala schopnosť žiakov pochopiť súvislosti medzi informáciami uvedenými v ukážke a posúdiť, ktoré z nich nie sú kľúčové.

Správnu odpoveď uviedlo 78,1 % interpretovanej skupiny žiakov, úloha bola ľahká.

Zadanie a analýza úlohy 04

04. V ktorej možnosti je slovné spojenie, z ktorého sa dá vytvoriť zhodný prívlastok tak, aby zostal význam nasledujúcej vety rovnaký?

Aké sú teda naše možnosti pomôcť EÚ dokázať splniť plán znížiť emisie z dopravy o 60 %?

A splniť plán
B emisie z dopravy
C pomôcť znížiť
D sú teda možnosti

Úloha 04 overovala jazykovú rovinu predmetu. Bola zaradená do kognitívnej úrovne analýzy syntaktických súvislostí uvedených v ukážke s využitím konceptuálnych poznatkov. Cieľom úlohy bolo zistiť schopnosť žiakov vyvodiť logické významové súvislosti z vety so zameraním na vnútorné skladobné vzťahy. Na jej správne vyriešenie museli žiaci okrem významu vety pracovať aj so skladobnou rovinou jazyka na praktickej úrovni, ktorá je optikou sémantiky jazyka považovaná za jednu z prioritných jazykových zručností.

Správnu odpoveď na túto úlohu so strednou obťažnosťou uviedlo 49,6 % interpretovanej testovanej populácie žiakov bez upravených podmienok počas testovania.

Zadanie a analýza úlohy 05

05. V ktorej vete je pravopisná chyba?

A Britská firma predstavila prototyp systému monitorovania vozidiel.
B Mechanizmy termodynamiky umožnili rozvoj aj súčasných motorov.
C Nová cestná analitycká aplikácia varuje pred možnou chybou riadenia.
D Tieto fázy sú štandardným cyklom štvortaktných spaľovacích motorov.

Úloha 05 merala jazykovú zložku predmetu v praktickej rovine, tzv. jazykovú gramotnosť. Úloha bola zaradená do kognitívnej úrovne analýzy vedomostí z morfologickej roviny jazyka s využitím konceptuálnych poznatkov. Cieľom úlohy bolo overiť pravopisné a gramatické zručnosti žiakov v praktickej úlohe. Správne vyriešenie úlohy vyžadovalo využitie vedomostí o pravopise prevzatých (cudzích) podstatných mien.

Na interpretovanú obťažnú úlohu odpovedalo správne 36,1 % z danej testovanej skupiny žiakov.

Zadanie a analýza úlohy 06

06. Vypíš z ukážky zložené slovo s významom *produkujúci alebo vypúšťajúci do ovzdušia nižšie, resp. malé množstvo škodlivých látok.*

nízkoemisné

Úloha 06 testovala jazykovú zložku predmetu v praxi na kognitívnej úrovni analýzy lexikálnej roviny jazyka s využitím konceptuálnych poznatkov. Úloha overovala úroveň schopností a zručností žiakov v oblasti slovotvorby so zameraním na rozpoznávanie zložených slov a porozumenie ich významovej štruktúre. Správne vyriešenie úlohy si vyžadovalo uplatnenie týchto poznatkov pri určovaní zloženého slova podľa opisu jeho významu.

Testovaná populácia žiakov bez upravených podmienok počas testovania dosiahla priemernú úspešnosť 34,6 %, interpretovaná úloha bola obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 07

07. Vypíš z ukážky slovo cudzieho pôvodu, ktoré označuje motorové vozidlo s minimálne dvoma druhmi pohonov (napr. benzínový motor aj elektromotor).

hybridov

Testová úloha 07 overovala jazykovú zložku predmetu, resp. jazykovú gramotnosť v praktickej rovine na kognitívnej úrovni analýzy vedomostí o význame prevzatých (cudzích) slov s využitím konceptuálnych poznatkov so zreteľom na bližšiu interpretáciu významu. Cieľom úlohy bolo overiť, do akej miery dokážu žiaci porozumieť významu prevzatých slov a správne interpretovať ich význam v kontexte.

Uvedená skupina testovaných žiakov dosiahla priemernú úspešnosť 66,0 %, interpretovaná úloha bola ľahká.

Ukážka 2

Ukážka 2

Zapoj sa s nami do našej online hry Veľké knižné putovanie

Červenú čiapočku už nebaví dennodenne sa prechádzať hore-dolu tým istým lesom na Považí. Naspamäť pozná každý strom, koreň či steblo trávy. Dokonca aj so zlým vlkom sa spriatelili a spoločný čas si krátia vypekaním buchiet u babičky. Čiapočka v srdci túži po naozajstnom dobrodružstve – okamžite ju zachváti knižná cestovná horúčka!

Už niekoľko mesiacov totiž dostáva záhadné pohľadnice zo všetkých kútov knižného sveta. Na ich prednej strane sú zobrazené skutočné i vymyslené krajiny z knižných príbehov. Pohľadnice so sprievodným textom od knižných postáv lákajú Červenú čiapočku na nevídané dobrodružstvo. Hoci je každá pohľadnica iná, majú jednu vec spoločnú – všetky sú nepodpísané.

Tajne si naplánuje cestu rôznymi kútmi skutočného i knižného sveta. Príležitosť vyraziť do sveta prichádza v marci. Babička Čiapočky práve v tomto čase odchádza na mesačný kúpeľný pobyt do Piešťan. Červenej čiapočke sa nečakane ponúkne príležitosť, zbalí sa a hor sa za dobrodružstvom!

Pravidlá online hry: O polnoci sa objaví obrázková indícia plná vizuálnych náznakov a tipov, ktoré akokoľvek súvisia s danými hrdinkami, hrdinami a príbehmi, v ktorých vystupujú. Indícia ti takisto naznačí, v ktorej krajine sa knižný príbeh odohráva. O 12.00 h pribudne druhá indícia vo forme textu na zadnej strane pohľadnice, ktorý napísala daná knižná postava. O 16.00 h pribudne posledná indícia – rozhovor medzi Červenou čiapočkou a neznámymi okoloidúcimi, ktorých požiada o pomoc pri hľadaní knižných postáv.

Nastav si budík a využi všetky indície, ktoré sa objavia počas dňa. Svoju odpoveď napíš do políčka a hneď sa dozvieš, či sa ti podarilo odhaliť odosielateľku alebo odosielateľa záhadných pohľadníc. Máš toľko pokusov, koľko len chceš. Ak to však nestihneš, nezúfaj, hádať môžeš do konca mesiaca.

Pusti sa do hádania a pamätaj, že každé dobrodružstvo sa začína vždy od prvej strany.

Ukážku 2 predstavuje vecný text prepájajúci vzťah ku knihám a svet online hier. Tematicky vytvára priestor na uplatnenie medzipredmetových vzťahov. Na ukážku 2 sa vzťahovali úlohy 08 až 14.

Zadanie a analýza úlohy 08

08. Ktoré tvrdenie o pohľadniciach vyplýva z ukážky?

A Zadná strana obsahuje text od konkrétnej knižnej postavy.

B Prichádzajú niekoľko mesiacov so známkou z rovnakého mesta.

C Marcovú pohľadnicu Čiapočke poslala babka z rekreácie.

D Všetky zobrazené miesta a krajiny na pohľadniciach sú fiktívne.

Úloha 08 testovala čítanie s porozumením na kognitívnej úrovni porozumenia informáciám explicitne uvedeným v texte s využitím konceptuálnych poznatkov. Cieľom úlohy bolo overiť schopnosť žiakov triediť a rozpoznať správnosť informácií s ohľadom na konkrétne fakty. Pre správne vyriešenie tejto úlohy mali žiaci identifikovať faktické tvrdenia uvedené vo vecnom texte.

Žiaci dosiahli priemernú úspešnosť 68,2 %, úloha bola ľahká.

Zadanie a analýza úlohy 09

09. Ktoré tvrdenie o pravidlách hry je nepravdivé?

A Hádať správnu odpoveď je možné opakovane.
B Odpoveďou je vždy meno literárnej postavy.
C Na konci každého dňa sa všetky otázky uzavrú.
D Pri súťažení je povolené používať internet.

Záporne formulovaná úloha 09 overovala čítanie s porozumením na kognitívnej úrovni porozumenia súvislostí v ukážke s využitím konceptuálnych poznatkov. Pre správne vyriešenie úlohy žiaci museli rozlišovať a posúdiť správnosť priamo uvedených informácií v ukážke so zameraním na konkrétny údaj.

Správnu odpoveď uviedlo 50,5 % testovanej populácie žiakov bez upravených podmienok počas testovania, interpretovaná úloha bola stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 10

10. V ktorej možnosti je na základe indícií z pohľadnice správne uvedený druh knižného príbehu?

A vedecko-fantastický
B detektívny
C vedecko-populárny
D biografický

V situácii, v ktorej sa často stretávajú nečakané skutočnosti a prepletené osudy, som nútený dookola prehodnocovať svoje chápanie pravdy. Často nachádzam informácie, ktoré vedú ku skrytej pravde. Využívam najmä logické uvažovanie a prácu s faktmi, no keď si myslím, že už poznám základné pravidlá, objavia sa nové okolnosti, ktoré prevrátia môj pohľad na predchádzajúce dianie.
Tvoj pisateľ z tienistých uličiek

Úloha 10 testovala literárnu zložku predmetu a čítanie s porozumením. Úloha bola zaradená do kognitívnej úrovne analýzy zdrojového textu uvedeného na pohľadnici v zadaní s ohľadom na žánrový kontext na úrovni vedomostného horizontu žiaka nižšieho stredného vzdelávania s využitím konceptuálnych poznatkov. Pre správne vyriešenie tejto úlohy mali žiaci pracovať so znením pozdravu na pohľadnici a správne identifikovať charakteristické prvky literárneho žánru detektívky.

Žiaci dosiahli priemernú úspešnosť 69,9 %, uvedená úloha bola pre interpretovanú testovanú populáciu žiakov ľahká.

Zadanie a analýza úlohy 11

11. Ako sa zmení význam nasledujúcej vety, ak z nej vypustíme častice?

Čiapočke poslali okolo 50 rôznych pohľadníc a neznámi okoloidúci jej pomohli pochopiť asi 30 indícií.

A Vo vete sa zmení prisudzovací sklad.
B Veta stratí zmysel.
C Uvedené počty sa prirodzene znížia.
D Číselné údaje budú presné.

Úloha 11 testovala jazykovú zložku predmetu, resp. jazykovú gramotnosť v praxi, na kognitívnej úrovni analýzy morfologických a významových vzťahov jazyka s využitím konceptuálnych poznatkov. Cieľom úlohy bolo zistiť, do akej miery dokážu žiaci uplatniť poznatky o funkcii častíc v praktickej rovine. Správne vyriešenie tejto úlohy si vyžadovalo rozpoznať funkciu častice vyjadrujúcej približnosť a určiť zmenu významu vety po jej vypustení.

Správnu odpoveď na uvedenú ľahkú úlohu uviedlo 75,8 % žiakov.

Zadanie a analýza úlohy 12

12 V ktorej možnosti sa nachádza sloveso v rovnakom slovesnom spôsobe ako zvýraznené sloveso v nasledujúcej vete?

***Využi** všetky indície, ktoré sa objavia.*

A Svoju odpoveď napíš do políčka.
B Čiapočka túži po naozajstnom dobrodružstve.
C Tajne si naplánuje cestu.
D Okamžite ju zachváti knižná cestovná horúčka.

Testová úloha 12 merala jazykovú zložku predmetu na kognitívnej úrovni analýzy vedomostí o slovných druhoch s využitím konceptuálnych poznatkov. Cieľom úlohy bolo overiť schopnosť žiakov aplikovať vedomosti o slovesách s ohľadom na ich gramatické kategórie. Od žiakov sa očakávalo, že využijú svoje schopnosti porovnávať a nachádzať analogický vzťah medzi uvedenými slovami na základe prirodzeného jazykového citu a s použitím poznatkov o slovesnom spôsobe.

Interpretovaná skupina žiakov dosiahla priemernú úspešnosť 64,4 %, úloha bola ľahká.

Zadanie a analýza úlohy 13

13. Vypíš z tretieho odseku ukážky pomnožné podstatné meno.

Piešťan

Úloha 13 testovala taktiež jazykovú zložku predmetu a schopnosť vyhľadávať v texte informácie. Bola zaradená do kognitívnej úrovne aplikácie znalostí o slovných druhoch so zameraním na podstatné mená s využitím faktických poznatkov. Cieľom úlohy bolo overiť schopnosť žiakov identifikovať v texte pomnožné podstatné meno a následne rozpoznať, že dané podstatné meno plní funkciu vlastného mena.

Žiaci dosiahli priemernú úspešnosť 50,2 %, úloha bola stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 14

14. *Pátranie je veľká zábava.*

Prídavné meno z vyššie uvedenej vety napíš pravopisne správne v tvare druhého stupňa.

Čím viac o knižnej postave vieš, tým je hra *väčšia* *zábava.*

Úloha 14 overovala praktickú rovinu jazykovej zložky a schopnosť používať korektné tvary slov s ohľadom na ich význam. Uvedená úloha bola zaradená do kognitívnej úrovne aplikácie vedomostí z morfologickej roviny jazyka o správnych tvaroch prídavných mien s využitím faktických poznatkov v praktickej rovine. Cieľom úlohy bolo zistiť schopnosť žiakov vyvodiť súvislosti z kontextu vety a uplatniť pritom pravopisné poznatky. Pre správne vyriešenie úlohy mali žiaci uviesť správny tvar prídavného mena s nepravidelným stupňovaním, pričom odpoveď musela byť uvedená v pravopisne korektnom tvare.

Správnu odpoveď uviedlo 80,1 % žiakov, interpretovaná úloha bola veľmi ľahká.

Ukážka 3

Ukážka 3

Arthur Conan Doyle
Stratený svet

Keď sme večer dorazili na miesto činu, bolo tam už oveľa viacej obecenstva, ako sme poobede predpokladali. Do popredia vystúpil profesor Murray, predseda Združenia zoológov. Prečo si ľudia, ktorí chcú povedať čosi, čo stojí za vypočutie, nedajú námahu a nenaučia sa hovoriť tak, aby ich poslucháči počuli? Spôsob, akým predstupujú pred auditórium, má v sebe toľko racionálnosti, ako keby ste sa pokúšali prečerpať zvláštnu tekutinu z prameňa do rezervoáru pomocou upchatej rúry, pričom prečistiť ju je tá najjednoduchšia vec na svete. Tak teda profesor Murray vyslovil niekoľko závažných postrehov, ktoré adresoval svojej bielej viazanke, pričom nanajvýš smiešne žmurkal na strieborný svietnik.

Skončil a posadil sa. Potom vstal prírodovedec Waldron, slávny a populárny prednášateľ. Rozprával priam nadpozemsky. Zrozumiteľne vykladal o prehistórii zemegule a života na nej. Dlhý výklad zakončil slovami: „Našťastie, jaštery vyhynuli ešte predtým, ako sa na Zemi objavil človek."

„To je otázne!" zahrmel hlas priamo z pódia.

Pán Waldron bol známy tým, že sa vie ovládať, navyše mal dar štipľavého humoru. Lenže tento nečakaný vstup mu prichodil taký absurdný, že zrazu nevedel, čo si s ním počať. Na chvíľu sa odmlčal, potom zvýšil hlas a pomaly svoje posledné slová zopakoval.

„Jaštery vyhynuli ešte predtým..."

„To je otázne!" zahrmel druhý raz hlas profesora Challengera.

Profesor Waldron, hoci bol skúsený rečník, upadol do rozpakov. Na chvíľu zaváhal, zajachtal sa, zopakoval, čo už predtým povedal, začal sa zamotávať do rozmerných súvetí, až sa nakoniec celý rozzúrený obrátil na príčinu svojich ťažkostí.

Sieňou sa rozniesol šum. Študenti neskrývali potešenie nad tým, že sa ako bohovia na Olympe medzi sebou rujú.

Ukážka 3 predstavuje umelecký text dialogického charakteru dobrodružného žánru s prvkami vedeckej fantastiky. Na ukážku 3 sa vzťahovali úlohy 15 až 21.

Zadanie a analýza úlohy 15

15. Ktorá informácia je na základe ukážky pravdivá?

A Murray a Challenger sú prirovnaní k bohom z Olympu.
B Prejav prvého poobedňajšieho rečníka bol pútavý.
C Waldron mal povesť vynikajúceho prednášajúceho.
D Účasť publika na prednáškach bola veľmi nízka.

Úloha 15 testovala čítanie s porozumením na kognitívnej úrovni porozumenia s využitím konceptuálnych poznatkov. Zisťovala schopnosť žiakov posúdiť správnosť informácie uvedenej v ukážke so zameraním na konkrétny údaj. Vyriešenie úlohy si vyžadovalo selekciu informácií v ukážke. Úlohou žiakov bolo pochopiť a kriticky vyhodnotiť, ktorý údaj v ukážke je správny, a vyvodiť logicky správny záver.

Žiaci dosiahli priemernú úspešnosť 63,3 %, úloha bola pre danú populáciu žiakov ľahká.

Zadanie a analýza úlohy 16

16. Ktoré tvrdenie o prednášajúcich je na základe ukážky pravdivé?

A Profesor Murray bol známy odborník a racionálny rečník.
B Pána Waldrona vyrušil pri prejave hlas z obecenstva.
C Profesori sa zhodli vo výskumných otázkach prehistorického sveta.
D Predseda Združenia zoológov neudržiaval s publikom očný kontakt.

Úloha 16 overovala čítanie s porozumením na kognitívnej úrovni analýzy súvislostí uvedených v ukážke s využitím konceptuálnych poznatkov. Zisťovala úroveň, na ktorej sú žiaci schopní vyvodiť súvislosti medzi informáciami z kontextu ukážky. Pre vyriešenie tejto úlohy sa mali žiaci koncentrovať na kontext ukážky, identifikovať jednotlivé postavy a určiť ich úlohu v umeleckom texte.

Správnu odpoveď na interpretovanú úlohu uviedlo 37,4 % žiakov, pre testovaných žiakov bola úloha obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 17

17. K čomu je v ukážke prirovnávaný nevhodne prednášaný prejav?

A k utesnenej rúre
B k čírej tekutine v prameni
C k prečerpávaniu tekutiny cez upchatú rúru
D k prelievaniu tekutiny z rezervoáru do prameňa

Testová úloha 17 overovala čítanie s porozumením na kognitívnej úrovni porozumenia s využitím konceptuálnych poznatkov. Cieľom úlohy bolo zistiť schopnosť žiakov vyvodiť súvislosti z kontextu ukážky so zameraním na konkrétne slová a porozumieť významu prirovnávacieho vzťahu vyjadreného v prehovore postavy. Pre správne vyriešenie úlohy mali žiaci okrem kontextu ukážky pracovať aj s lexikálnou rovinou jazyka na praktickej úrovni.

Žiaci dosiahli priemernú úspešnosť 78,3 %, uvedená úloha bola ľahká.

Zadanie a analýza úlohy 18

18. Profesori sa po prednáške osobne stretli, aby si vysvetlili nedorozumenia. V ktorej možnosti je správne zapísané vykanie?

A Profesor Challenger, budete takí láskaví a poviete nám, prečo ste ma prerušili?
B Odpovedal by ste, prosím, profesor Waldron, na otázky, ktoré som položil?
C Profesor Murray, ste si istý, že by ste sa nemohol predstaviť ešte raz?
D Nechceli by ste sa, pán profesor, zapojiť do debaty o existencii jašterov?

Úloha 18 overovala jazykovú zložku predmetu v praktickej rovine. Úloha bola zaradená do kognitívnej úrovne aplikácie vedomostí o správnom vykaní s využitím faktických poznatkov. Cieľom úlohy bolo na praktickej úrovni overiť zručnosť žiakov používať korektné slovesné tvary vykania.

Správnu odpoveď uviedlo 55,5 % žiakov, uvedená úloha bola pre analyzovanú skupinu žiakov bez upravených podmienok testovania stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 19

19. V ktorej možnosti je zvýraznené slovo iným slovným druhom ako v ostatných troch možnostiach?

A **Profesorovi** sa počas príhovoru pokazil mikrofón.
B **Profesorov** zmysel pre humor bol všetkým známy.
C Prírodovedec sa odvážil oponovať **profesorovi**.
D Študenti so záujmom sledovali hádku **profesorov**.

Testová úloha 19 bola zameraná na jazykovú zložku predmetu na kognitívnej úrovni analýzy vedomostí o slovných druhoch (s konkrétnym zameraním na podstatné mená a prídavné mená) s využitím faktických poznatkov. Cieľom úlohy bolo overiť v praktickej rovine schopnosť žiakov rozlišovať slovné druhy a identifikovať rozdielnu slovnodruhovú platnosť tvarovo podobných slov v kontexte vety.

Správnu odpoveď uviedlo 57,4 % žiakov, úloha bola stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 20

20. Vypíš z druhého odseku ukážky slovo, ktoré je možné rozdeliť na slabiky, aj keď obsahuje len jednu samohlásku.

Dlhý

Úloha 20 testovala jazykovú zložku predmetu so zameraním na fonologické zručnosti žiakov. Úloha bola zaradená do kognitívnej úrovne aplikácie znalostí zo zvukovej roviny jazyka s využitím konceptuálnych poznatkov z oblasti slabikotvorných spoluhlások s ohľadom aj na prirodzenú jazykovú rytmiku. Pre správne vyriešenie úlohy mali žiaci identifikovať slovo obsahujúce slabikotvornú spoluhlásku, ktoré bolo možné rozdeliť na slabiky aj napriek tomu, že obsahovalo iba jednu samohlásku.

Interpretovaní žiaci dosiahli priemernú úspešnosť 48,1 %, úloha bola stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 21

21. Doplň do nasledujúcej vety pravopisne správne druhové privlastňovacie prídavné meno od slova *jašter*.

Medzi vykopávkami sme našli aj množstvo vzácnych *jašterích* *pozostatkov z prehistorického obdobia.*

Úloha 21 overovala jazykovú zložku predmetu v praktickej rovine, tzv. jazykovú gramotnosť. Úloha bola zaradená do kognitívnej úrovne aplikácie vedomostí z morfologickej roviny jazyka s využitím faktických poznatkov. Cieľom úlohy bolo overiť pravopisné a gramatické zručnosti žiakov v praktickej úlohe. Správne vyriešenie úlohy si vyžadovalo vedomosti o pravopise druhových privlastňovacích prídavných mien (vzor páví) a ich uplatnenie v praktickom jazykovom kontexte.

Správnu odpoveď uviedlo 49,9 % žiakov, interpretovaná úloha bola stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 22

22. V ktorej možnosti je nasledujúca veta upravená tak, že obsahuje prístavok?

Alchemilka obyčajná, ktorá je liečivá bylinka, rastie po celom svete a má viacero pozitívnych účinkov.

A Alchemilka obyčajná, ktorá lieči, rastie po celom svete a má viacero pozitívnych účinkov.
B Alchemilka obyčajná je liečivá bylinka, ktorá rastie po celom svete, má viacero pozitívnych účinkov.
C Alchemilka obyčajná lieči, rastie po celom svete, pričom má viacero pozitívnych účinkov.
D Alchemilka obyčajná, liečivá bylinka, rastie po celom svete a má viacero pozitívnych účinkov.

Úloha 22 testovala jazykovú zložku predmetu v praxi na kognitívnej úrovni aplikácie poznatkov zo syntaktickej roviny jazyka s využitím faktických poznatkov. Úloha overovala úroveň schopností a zručností žiakov pri určovaní vetných členov a interpunkcie s nimi súvisiacej. Správne vyriešenie úlohy si vyžadovalo rozpoznanie prístavku vo vete a uplatnenie poznatkov o jeho správnom interpunkčnom vyčlenení.

Testovaná populácia žiakov bez upravených podmienok počas testovania dosiahla priemernú úspešnosť 58,1 %, interpretovaná úloha bola stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 23

23. V ktorej možnosti je správne uvedený žáner, ktorým sa inšpirovala istá stavebná firma pri tvorbe reklamného sloganu?

Kto druhému jamu kope, potrebuje betón.

A príslovie
B pranostika
C aforizmus
D porekadlo

Úloha 23 testovala literárnu zložku predmetu a čítanie s porozumením. Úloha bola zaradená do kognitívnej úrovne aplikácie základných literárnych termínov – primárne z oblasti krátkych žánrov ľudovej slovesnosti na úrovni vedomostného horizontu žiaka nižšieho stredného vzdelávania s využitím konceptuálnych poznatkov. Pre správne vyriešenie tejto úlohy mali žiaci pracovať s kontextom reklamného sloganu a správne identifikovať žáner, konkrétne príslovie, z ktorého slogan vychádzal.

Správnu odpoveď uviedlo 47,0 %, uvedená úloha bola stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 24

24. Na základe nižšie uvedeného textu doplň informáciu o krajine pôvodu v tvare prídavného mena. Odpoveď napíš pravopisne správne.

Európa je známa svojimi krásnymi a voňavými kvetmi. Vedeli ste, že karafiáty sú charakteristickými kvetmi Španielska? Koľkokrát ste sa nechali uniesť krásou vzácnych horských ruží v Rakúsku? Ľalie sú späté s mytológiou Grécka.

Očarujúce sú jedinečné rakúske *horské ruže.*

Úloha 24 overovala jazykovú zložku predmetu na kognitívnej úrovni analýzy vedomostí z ortografickej a morfologickej roviny jazyka s využitím konceptuálnych poznatkov. Cieľom úlohy bolo overiť schopnosť žiakov použiť ortografické a morfologické pravidlá pri tvorení a pravopisne správnom zápise prídavných mien utvorených z geografických názvov v praktickej rovine na úrovni vedomostí o podstatných a prídavných menách očakávaných na nižšom strednom vzdelávaní. Pre správne vyriešenie úlohy mali žiaci na základe kontextu vytvoriť príslušné prídavné meno od názvu krajiny a zapísať ho v pravopisne správnom tvare.

Žiaci dosiahli priemernú úspešnosť 48,3 %, úloha bola pre danú populáciu testovaných žiakov stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 25

25. Prepíš slovom číslovku z nasledujúceho oznamu pravopisne správne v uvedenom tvare.

V stredu sa v Dubnici nad Váhom uskutoční mobilný zber použitého kuchynského oleja a tukov. Zberové vozidlo sa zastaví v 7 vopred stanovených lokalitách s presným názvom ulice.

v siedmich *vopred stanovených lokalitách*

Úloha 25 testovala predmetovú zložku jazyk na kognitívnej úrovni aplikácie morfologickej a ortografickej roviny jazyka s využitím faktických poznatkov v praktickej rovine. Cieľom úlohy bolo overiť schopnosť žiakov uplatniť poznatky o pravopise číslovieok v praktickej rovine. Správne vyriešenie tejto úlohy si vyžadovalo prepísať číslovku zapísanú číslicou do slovnej podoby v správnom gramatickom aj pravopisnom tvare.

Správnu odpoveď uviedlo 59,2 % interpretovanej skupiny žiakov, úloha bola stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 26

26. V ktorej možnosti je vyznačené slovo rovnakým slovným druhom ako vyznačené slovo v nasledujúcej vete?

*Červenej čiapočke sa **nečakane** ponúkne príležitosť, zbalí sa a hor sa za dobrodružstvom!*

(A) Babičku **neveľmi** nadchýnalo priateľstvo jej vnučky s vlkom.
(B) Čiapočku už **nebolo** možné rozveseliť prechádzkami po lese.
(C) Babička ju občas podozrievala, že vymýšľa **neplechu**.
(D) Čiapočka očakávala od výletu **nevídané** dobrodružstvá.

Úloha 26 overovala jazykovú zložku predmetu, bola zaradená do kognitívnej úrovne aplikácie morfologických poznatkov s využitím konceptuálnych poznatkov. Úloha overovala schopnosť žiakov rozlišovať slovné druhy a správne identifikovať slová patriace k rovnakému slovnému druhu v praktickej rovine. Správne vyriešenie úlohy si vyžadovalo určiť

slovnodruhovú príslušnosť vyznačeného slova a rozpoznať k nemu ekvivalentný slovný druh v jednotlivých možnostiach.

Správnu odpoveď na úlohu uviedlo 60,4 % testovaných žiakov, uvedená úloha bola pre analyzovanú populáciu ľahká.

Zadanie a analýza úloh 27 a 28

Na nasledujúcu pieseň sa vzťahujú úlohy 27 a 28

Pavol Habera/Daniel Hevier
Viem, čo cítiš

Život pre nás má ešte zopár slov
Ak nechceš strácať svoje sny a dávnych priateľov
Stále dobiehaš svoj druhý dych
Každá tvár svoj príbeh má, tak čítaj priamo z nich

27. V ktorej možnosti je slovo, na ktoré odkazuje podčiarknuté zámeno v piesni?

A sny
B tváre
C priatelia
D slová

28. Vypíš z piesne dvojslovné spojenie s významom *nové sily*.

druhý dych

Na text piesne *Viem, čo cítiš* sa vzťahovali testové úlohy 27 a 28. Cieľom úlohy 27 bolo overiť schopnosť žiakov porozumieť významovým vzťahom v texte. Úloha testovala jazykovú zložku predmetu na kognitívnej úrovni analýzy odkazovacej funkcie zámen (konektor v metafore) s využitím konceptuálnych poznatkov. Správne vyriešenie úlohy si vyžadovalo identifikovať slovo, na ktoré odkazuje zámeno použité v texte piesne.

Testová úloha 28 overovala literárnu zložku predmetu v praktickej rovine na kognitívnej úrovni analýzy veršovaného útvaru so zameraním na porozumenie prenesenému významu s využitím konceptuálnych poznatkov. Cieľom úlohy bolo overiť dispozície žiakov identifikovať v texte správny ekvivalent preneseného významu.

V úlohe 27 dosiahli žiaci priemernú úspešnosť 65,5 %, úloha bola pre žiakov bez upravených podmienok testovania ľahká. V úlohe 28 uviedlo správnu odpoveď 83,3 % interpretovanej populácie žiakov, úloha bola veľmi ľahká.

Zadanie a analýza úlohy 29

Na nasledujúcu pieseň a ilustráciu sa vzťahuje úloha 29

Milan Lasica/Jaroslav Filip

Do batôžka

Do batôžka si nalož
Pretvárku, lož a falošˇ
A potom ich hoď z mosta do vody
Bez pretvárky a falše
Hneď by ti bolo krajšie
Hneď by tu bolo viacej pohody
Ak k tomu pridáš hádky
Ach, to by boli sviatky
Keby sa ľudia vadiť prestali

29. Ktoré 3 pojmy treba na základe obsahu piesne vybrať z batoha na ilustrácii predtým, než ho hodíme do vody? Slová vypíš v abecednom poradí.

pohoda, radosť, úsmev

Úloha 29 testovala literárnu zložku na pozadí čítania s porozumením, bola zaradená do kognitívnej úrovne analýzy súvislostí s využitím konceptuálnych poznatkov. Cieľom úlohy bolo overiť zručnosť žiakov vyvodiť súvislosti z obsahu básne. Pre správne vyriešenie úlohy mali žiaci interpretovať význam básne a analyzovať súvislosti vyplývajúce z jej kontextu na explicitnej úrovni, prepojiť obsah básne s ilustráciou, vybrať správne pojmy a zoradiť ich podľa abecedy.

Interpretovaná skupina testovaných žiakov dosiahla priemernú úspešnosť 44,9 %, uvedená úloha bola stredne obťažná.

Zadanie a analýza úlohy 30

30. V ktorej možnosti je možné na vynechané miesto doplniť len podstatné meno?

A) V taške som našiel _____ desiatu.
B) V miestnej _____ sa vyrába chlieb.
C) Výlet zo školy _____ v pondelok.
D) V chate sme _____ opraviť kúrenie.

Úloha 30 testovala jazykovú zložku predmetu na kognitívnej úrovni porozumenia morfologickej roviny jazyka s využitím faktických poznatkov. Cieľom úlohy bolo zistiť vedomosti a schopnosti žiakov uplatniť poznatky o funkcii slovných druhov v praktickej rovine. Správne vyriešenie tejto úlohy si vyžadovalo identifikáciu vety, v ktorej bolo možné na uvedenej pozícii doplniť výlučne podstatné meno na základe kontextu vety.

Správnu odpoveď uviedlo 85,3 % žiakov, interpretovaná úloha bola veľmi ľahká.